

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 4. detsember 2023
(OR. en)

16365/23

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0266(COD)

TRANS 573
CLIMA 623
CODEC 2390
IA 345

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	16145/23 + COR 1 REV 1
Komisjoni dok nr:	11821/23
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS transporditeenuste kasvuhoonegaaside heite arvestuse kohta – Üldine lähenemisviis

Delegatsioonidele esitatakse lisas eespool nimetatud ettepanekut käsitlev nõukogu üldine lähenemisviis, mille nõukogu võttis vastu oma 3991. istungil 4. detsembril 2023.

2023/0266 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

transporditeenuste kasvuhoonegaaside heite arvestuse kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 91 lõiget 1 ja artikli 100 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

¹ [ELT C , , lk.]

² [ELT C , , lk.]

ning arvestades järgmist:

- (1) Stabiilne liikumine eesmärgini saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus eeldab liidu transpordisüsteemi kestlikkust ja tõhusust suurendavate jõupingutuste toetamist, võttes samal ajal asjakohaselt arvesse vajadust säilitada Euroopa tööstuse pidev kasv ja konkurentsivõime.
- (2) Kasvuhoonegaaside heite arvestust kasutatakse eri majandussektorites, sealhulgas transpordisektoris, et kvantifitseerida ettevõtete ja üksikisikute konkreetse tegevusega seotud kasvuhoonegaaside heite andmeid. Parem teave transporditeenuste kasvuhoonegaaside heite kohta on võimas vahend, millega saab luua transpordikasutajatele õiged stiimulid kestlikumate valikute tegemiseks ning mõjutada transpordikorraldajate ja veoettevõtjate äriotsuseid. Usaldusväärsete ja võrreldavate andmete olemasolu kasvuhoonegaaside heite kohta on alustingimus nende stiimulite loomiseks ja seega nii tarbijate kui ka ettevõtjate käitumise muutmiseks, et aidata kaasa Euroopa rohelise kokkuleppe³ ja Euroopa kliimamääruse eesmärkide saavutamisele. Käesolev määrus on koos muude ELi õigusaktide või algatustega osa ELi võetavatest rohepöörde meetmetest, mis hõlmab ka ettepanekut võtta vastu direktiiv tarbijate võimestamise kohta üleminekul rohelisele majandusele.
- (3) Hoolimata transpordivaldkonna sidusrühmade kasvavast huvist on kasvuhoonegaaside heite arvestuse üldine kasutuselevõtt transporditeenuste puhul endiselt piiratud. Enamikul juhtudel ei saa kasutajad transporditeenuste kasvuhoonegaaside heite kohta täpset teavet ning transporditeenuse korraldajad ja veoettevõtjad ei arvuta ega avalikusta oma heidet. Kasvuhoonegaaside heite arvestuse ebaproportsionaalselt vähest kasutuselevõttu täheldatakse eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) seas, kes moodustavad valdava enamiku ELi turul transporditeenuseid pakkuvatest ettevõtjatest.

³ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele: „Euroopa roheline kokkulepe“, COM(2019) 640 final.

- (4) Euroopa Komisjon võttis 2011. aastal vastu transpordipoliitika valge raamatu,⁴ milles esitati visioon ELi transpordisüsteemi tulevikust ja määrati kindlaks poliitiline tegevuskava, et käsitleda transpordiga seotud tulevase probleeme, eelkõige vajadust säilitada ja arendada liikuvust ning vähendada märkimisväärselt transpordi ja logistikaga seotud kasvuhoonegaaside heidet.
- (5) 2020. aasta detsembris avaldatud säästva ja aruka liikuvuse strateegias⁵ osutatakse stiimulitele, mis tõukaksid valima kõige säästvamaid transpordivõimalusi nii eri transpordiliikide piires kui ka nende vahel. Ühe sellise stiimulina on kavas kehtestada transpordi- ja logistikasektorist tuleneva kasvuhoonegaaside heite ühtlustatud mõõtmise Euroopa raamistik, mis põhineb ülemaailmsel standarditel ja mida saaks kasutada selleks, et anda ettevõtjatele ja lõppkasutajatele hinnang nende valikutega kaasneva kasvuhoonegaaside heite kohta ning suurendada lõppkasutajate ja tarbijate nõudlust säästvamate transpordi- ja liikuvuslahenduste järele, vältides samal ajal rohepesu.
- (6) Seepärast on asjakohane kehtestada kauba- ja reisijateveoteenuste kasvuhoonegaaside heite arvestuse ühtlustatud eeskirjad, et saada transporditeenuste kasvuhoonegaaside heite kohta võrreldavaid arvandmeid ja vältida teenuste heite kohta eksitavat teavet, mis tuleneb võimalusest valida heite arvutamiseks eri meetodeid ja sisendandmeid. Sellised eeskirjad peaksid tagama võrdsed tingimused eri transpordiliikidele, -segmentidele ja liikmesriikide võrkudele liidus. Samuti peaks see aitama luua stiimuleid, mis motiveerivad ettevõtjaid ja tarbijaid oma käitumist muutma, et vähendada transporditeenuste kasvuhoonegaaside heidet selle kohta võrreldavate ja usaldusväärsete andmete kasutuselevõtu ja kasutamise kaudu.

⁴ Valge raamat „Euroopa ühtse transpordipiirkonna tegevuskava – konkurentsivõimelise ja ressursitõhusa transpordisüsteemi suunas“, KOM(2011) 144 lõplik.

⁵ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Säästva ja aruka liikuvuse strateegia – Euroopa transpordivaldkonna edasise arengu suunad“; COM(2020) 789 final.

- (7) Käesoleva määrusega tuleks luua lähteraamistik muude heitevähendusmeetmete jaoks, mida avaliku sektori asutused ja tööstus võivad võtta, nt kui transpordilepingutesse lisatakse kasvuhoonegaasidega seotud läbipaistvusklauslid, kui reisijatele või tarbijatele antakse teavet reisi- või kohaletoiemetamisvõimalusega seotud kasvuhoonegaaside heite kohta või kui kehtestatakse kliimaga seotud kriteeriumid keskkonnahoidlike riigihangete jaoks.
- (8) Hoolimata kasust, mis tuleneb transporditeenuste kasvuhoonegaaside heite suuremast läbipaistvusest, oleks käesoleva määruse kohustuslik kohaldamine kõigi liidu turul transporditeenuseid pakkuvate üksuste suhtes ebaproportsionaalne ning põhjustaks ülemäära kulu ja koormust. Seepärast tuleks käesolevat määrust kohaldada üksnes nende üksuste suhtes, kes otsustavad või kellel on muu asjakohase õigus- või muu korra alusel kohustus arvutada ja avalikustada teavet selliste kauba- või reisijateveoteenuste kasvuhoonegaaside heite kohta, mille algus- või lõpp-punkt on liidu territooriumil. Seega hõlmab see teenuseid, mille puhul lähte- või sihtkoht asub kolmandas riigis.
- (9) Käesolevat määrust ei tuleks kohaldada andmevahendajate, näiteks digitaalsete mitmeliigilise liikuvuse teenuste pakkujate suhtes, kui nad ei arvuta otseselt transporditeenuste kasvuhoonegaaside heidet, vaid avalikustavad üksnes asjaomase üksuse või muu asjaomase juriidilise või füüsilise isiku esitatud teavet sellise heite kohta. Andmevahendajad peaksid siiski järgima asjakohaseid eeskirju, mis on seotud kasvuhoonegaaside heite kohta avalikustatud andmete edastamise ja läbipaistvusega, et tagada nende andmete võrreldavus turul.

- (10) Käesolevat määrust ei tuleks kohaldada, kui kasvuhoonegaaside heide arvutatakse ja avalikustatakse koondandmetena. See hõlmab olukordi, kus kohustus avalikustada keskkonnaga seotud teave kestlikkusaruandluse jaoks ja keskkonnaalase arvepidamise koostamiseks statistilisel eesmärgil tuleneb muudest liidu õigusnormidest, näiteks nendest, mis on sätestatud äriühingute kestlikkusaruandluse direktiivis⁶ ja Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise määruses⁷. Seevastu käesoleva määruse alusel saadud teave võib aidata koostada konsolideeritud heitearuandeid, mida nõutakse muude kohaldatavate liidu õigusaktidega, tingimusel et vastavad meetodid ja kogutavad andmed on omavahel piisavalt kooskõlas.
- (11) Üks käesolevas määruses esitatud liidu ühtlustatud raamistiku põhiaspekte on asjakohane transporditeenuste kasvuhoonegaaside heide arvutamise meetod. See meetod peaks tagama, et kogu veoahela ulatuses tehtavate heitearvutustega saadakse ühtseid metoodilisi etappe järgides võrreldavaid ja täpseid andmeid kasvuhoonegaaside heide kohta. Samuti peaks see võtma piisavalt arvesse transpordituru vajadusi, et vältida tarbetut keerukust, ülemäärast koormust ja liigseid kulusid, ning sidusrühmad peaksid sellega nõustuma.

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2022. aasta direktiiv (EL) 2022/2464, millega muudetakse määrust (EL) nr 537/2014, direktiivi 2004/109/EÜ, direktiivi 2006/43/EÜ ja direktiivi 2013/34/EL seoses äriühingute kestlikkusaruandlusega ([ELT L 322, 16.12.2022, lk 15–80](#)).

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2011. aasta määrus (EL) nr 691/2011 Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise kohta ([ELT L 192, 22.7.2011, lk 1–16](#)).

- (12) Euroopa Standardikomitee poolt 2023. aasta aprillis avaldatud standard EN ISO 14083:2023,⁸ millega võeti üle ISO standard 14083:2023, valiti referentsmetoodikaks, mida kasutatakse transporditeenuste kasvuhoonegaaside heite arvutamiseks käesoleva määruse alusel. Edendades selle kohaldamist ELis, parandatakse heite arvestuse tulemuste rahvusvahelist võrreldavust. Hõlbustatakse kohaldatava metoodika edasist ülemaailmset ühtlustamist. Analüüsi põhjal osutus ISO standard 14083:2023 käesoleva määruse eesmärkide saavutamise seisukohast kõige asjakohasemaks ja proportsionaalsemaks. Heide kvantifitseeritakse põhimõttel „allikast ratasteni“ või mere- ja lennutranspordisektori puhul põhimõttel „allikast pardani“, mis hõlmab kasvuhoonegaaside heidet, mis tuleneb energiaga varustamisest ning sõidukite kasutamisest veo- ja sõlmpunktitoiminguteks. Komisjon peaks koostöös Euroopa Standardikomitee ja liikmesriikide standardiorganisatsioonidega püüdma pakkuda juurdepääsu selle standardi ametlikule ja autentsele versioonile ning tõlkele liidu ametlikes keeltesse transpordisektorile tasuta või vähendatud hinnaga, et muuta käesolev määrus kättesaadavamaks kõigile, kelle suhtes käesolevat määrust kohaldatakse.
- (13) Tuleb olla tähelepanelik, et ei kaldutaks kõrvale standardi EN ISO 14083:2023 metoodikavalikutest, et vältida ebajärjepidevust turul pakutavate transporditeenuste kasvuhoonegaaside heite arvutamisel, eriti rahvusvaheliste veoahelate kontekstis. Aeg-ajalt on siiski asjakohane hinnata standardi EN ISO 14083:2023 võimaliku kohandamise vajadust liidu poliitika seisukohast, samuti selle standardi tulevase muudatuse, mida võib teha Euroopa Standardikomitee või muu pädev asutus. Kui neist hindamistest ilmneb risk, et teatav standardi osa võib põhjustada põhjendamatut tasakaalutust transporditeenuste kasvuhoonegaaside heite arvutamisel konkreetsetes turusegmentides või tekitada lahknevusi kõnealuse standardi ja käesoleva määruse või muu kohaldatava liidu õigusakti eesmärkide vahel, võib komisjon taotleda Euroopa Standardikomiteelt standardi läbivaatamist. Sellise muudatuse või komponendi kohaldamine, mis tekitab ilmse ohu, et see ei ole kooskõlas käesoleva määruse ja muude kohaldatavate liidu normide eesmärkidega, tuleks välistada.

⁸ <https://www.cencenelec.eu>.

- (14) Selleks et vältida ebatäpse teabe ringlust turul, võib tekkida vajadus selgitada referentsmetoodikat seoses kasvuhoonegaaside heitega seotud parameetrite ja eeldustega, mida kasutatakse heite arvutamiseks enne teenuse osutamist. Sama kehtib ka muude asjakohaste tehniliste parameetrite kohta, mis on seotud heite jaotamise või andmeelementide koondamisega, kui nende parameetrite kasutamist ei ole metoodikas sõnaselgelt selgitatud.
- (15) Transporditeenuste kasvuhoonegaaside heite arvutamiseks võib kasutada eri liiki sisendandmeid, sealhulgas esmaseid ja teiseseid andmeid. Esmaste andmete kasutamine annab kõige usaldusväärsemaid ja täpsemaid tulemusi ning seetõttu tuleks seda eelistada, et tagada nende andmete järkjärguline kasutuselevõtt kasvuhoonegaaside heite arvutamise protsessides. Esmased andmed võivad olla teatavate sidusrühmade, eelkõige VKEde jaoks kättesaamatud või üle jõu käival kulukad. Seetõttu peaks olema lubatud teiseste andmete kasutamine selgetel tingimustel. Selleks et saavutada täpsem kasvuhoonegaaside heite arvestus võib liikmesriik siiski sätestada, et esmaste andmete kasutamine on kohustuslik nende territooriumil toimuvate veotoimingute puhul, mida teostavad üksused, mille töötajate arv ületab siseriikliku õigusega kehtestatud teatava künnise, ning kui veoteenus algab ja lõpeb tema territooriumil. Selleks et mitte takistada rahvusvahelisi transporditeenuseid ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate arengut, ei tohiks liikmesriik kohaldada sellist nõuet piiriüleste veotoimingute ja oma territooriumi läbivate veotoimingute suhtes ega komisjoni soovitus 2003/361/EÜ määratletud väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate suhtes.
- (16) Teiseste andmete korral võib transporditeenuse kasvuhoonegaaside heite arvutamiseks kasutada standardväärtusi või modelleeritud andmeid. Standardväärtuste ja modelleeritud andmete kasutamine peaks siiski andma täpset ja usaldusväärset teavet konkreetse transporditeenuse kasvuhoonegaaside heite kohta ning seetõttu tuleks need standardväärtused kehtestada ja modelleeritud andmed välja töötada neutraalsel ja objektiivsel viisil, tuginedes usaldusväärsetele allikatele ja asjakohastele parameetritele.

- (16a) Halduskoormuse ja arvutuste dubleerimise vähendamiseks võivad üksused kasutada esmaseid või teiseseid andmeid, mida arvestatakse samal koondtasandil kui käesolevas määruses nõutav koondtasand, ning mida loetakse käesoleva määruse kohaselt tõendatuks või mida loeb muude kehtivate liidu õigusaktide alusel tõendatuks akrediteeritud asutus.
- (17) Tuleks luua kasvuhoonegaaside heite mahukuse standardväärtuste ELi põhiandmebaas, et parandada kasvuhoonegaaside heite kohta käesoleva määruse kohaldamisel saadud tulemuste võrreldavust. ELi põhiandmebaas peaks sisaldama eraldi tabelit iga transpordiliigi kohta ning laevanduse kasvuhoonegaaside heitemahukuse standardandmed tuleks tuletada andmebaasist Thetis-MRV või andmebaasist Fuel EU. Tuleks lubada kasutada ka muid kolmandate isikute hallatavaid asjakohaseid andmebaase ja andmestikke, kuid seda tingimusel, et nende kvaliteedi suhtes tehakse liidu tasandil tehniline kontroll.
- (18) Transporditeenuse kasvuhoonegaaside heite mahukuse kindlaksmääramisel on vaja transpordi energiakandjate kasvuhoonegaaside heite koefitsiente, et tuletada hinnanguline kasvuhoonegaaside heide, mis kajastab allikast ratasteni kasutatava energia kogust. Seega tuleks luua energiakandjate kasvuhoonegaaside heite koefitsientide keskne ELi andmebaas, et tagada sisendandmete võrreldavus ja kvaliteet.

- (18a) Kasvuhoonegaaside heitemahukuse standardväärtuste ELi põhiandmebaas ja kasvuhoonegaaside heite standardkoefitsientide keskne ELi andmebaas peaksid eelkõige sisaldama kasvuhoonegaaside heite mahukuse väärtusi ja koefitsiente, milles liit on kokku leppinud või mis on liidu huvides rahvusvahelisel tasandil kokku lepitud. Võttes aga arvesse standardväärtuste valdkondlikke, riiklikke ja piirkondlikke eripärasid kogu liidus, peaks ELi kasvuhoonegaaside heite mahukuse standardväärtuste põhiandmebaas kajastama liikmesriikides tavaliselt kasutatavaid sõiduki- ja laevatüüpe. See andmebaas ja ELi kasvuhoonegaaside heite standardkoefitsientide keskne andmebaas peaksid samuti kajastama eri liikmesriikide ainulaadseid omadusi.
- (19) Kasvuhoonegaaside heite mahukuse standardväärtusi ja kasvuhoonegaaside heite koefitsiente sisaldavate ELi andmebaaside väljatöötamise ja haldamise ning kolmandate isikute hallatavate väliste andmebaaside ja andmestike tehnilise kvaliteedikontrolliga peaks tegelema liidu tasandil tegutsev neutraalne ja pädev asutus. Arvestades Euroopa Keskkonnaameti vastutusala, saab ta kõige paremini pakkuda vajalikku tehnilist abi määruse selle osa nõuetekohaseks rakendamiseks. Vajaduse korral võivad liikmesriigid anda Euroopa Keskkonnaametile täiendavat teavet.
- (20) Modelleeritud andmeid võib kasutada, kui need põhinevad mudelil, mis on loodud kooskõlas referentsmetoodikaga ja vajaduse korral muude käesoleva määruse sätetega, mis käsitlevad teisest andmete ja arvutusvahendite kasutamist.

- (21) Määrusega (EL) 2015/757⁹ ja direktiiviga 2003/87/EÜ¹⁰ nõutakse vastavalt laevade ja õhusõidukite CO₂ heite andmete kogumist, arvutamist ja iga-aastast esitamist. Määrus (EL) 2015/757 ja direktiiv 2003/87/EÜ täiendavad käesoleva määruse sätteid, eelkõige seoses transporditeenuste heite kvantifitseerimisel sisendina kasutatavate põletatud kütuse andmete koostamisega, seda seoses läbitud vahemaa või veetud lasti kogusega. Transporditeenuste kasvuhoonegaaside heite väljaselgitamiseks vajalikke sisendandmeid võidakse saada ka muude õigusraamistike, näiteks määruse (EL) 2019/1242¹¹ ja määruse (EL) 2019/631¹² või määruse (EL) 2023/1805¹³ rakendamisest. Komisjon peaks tagama käesoleva määruse ühilduvuse ja järjepidevuse kehtivate liidu õigusaktide ja tulevaste algatustega. Eelkõige võiks eelseisev [ettepanek sõidukisisestele andmetele juurdepääsu kohta] edendada esmaste andmete kasutamist.
- (22) On asjakohane määrata kasvuhoonegaaside heite väljundandmete esitamiseks kindlaks ühtsed mõõdikud, mis on nende andmete võrreldavuse aluseks ja võimaldavad eri transporditeenuseid üksteisega päriselt võrrelda. Ühtsed mõõdikud peaksid samuti võimaldama andmete pakkujal teavet selgelt edastada ja andmete vastuvõtjal sellest teabest täpselt aru saada.

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2015. aasta määrus (EL) 2015/757, mis käsitleb meretranspordist pärit süsinikdioksiidi heite seiret, aruandlust ja kontrolli ning millega muudetakse direktiivi 2009/16/EÜ ([ELT L 123, 19.5.2015, lk 55–76](#)).

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ ([ELT L 275, 25.10.2003, lk 32–46](#)).

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1242, millega kehtestatakse uute raskeveokite CO₂-heite normid ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 595/2009 ja (EL) 2018/956 ning nõukogu direktiivi 96/53/EÜ ([ELT L 198, 25.7.2019](#)).

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrus (EL) 2019/631, millega kehtestatakse uute sõiduautode ja uute väikeste tarbesõidukite CO₂ -heite normid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 443/2009 ja (EL) nr 510/2011 (uuesti sõnastatud) (EMPs kohaldatav tekst) ([ELT L 111, 25.4.2019, lk 13–53](#)).

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. septembri 2023. aasta määrus (EL) 2023/1805, mis käsitleb taastuvkütuste ja vähese CO₂ heitega kütuste kasutamist meretranspordis ning millega muudetakse direktiivi 2009/16/EÜ (EMPs kohaldatav tekst). ([ELT L 234, 22.9.2023, lk 48–100](#)).

- (23) Mis tahes liigendatud teave transporditeenuse kasvuhoonegaaside heite kohta, mis avaldatakse kolmandale isikule ärielistel või regulatiivsetel eesmärkidel kooskõlas käesoleva määruse kohaldamisalaga, peaks igal juhul ja väljapaistvalt sisaldama väljundandmeid, mis on koostatud vastavalt käesolevas määruses sätestatud konkreetsetele kasvuhoonegaaside heite arvutamise eeskirjadele. Kui see on asjakohane, võib lisada täiendavaid andmeelemente, mida kasutatakse muudel kui käesolevas määruses määratletud eesmärkidel.
- (23a) Teabe avalikustamine kasvuhoonegaaside heite kohta enne transporditeenuse osutamist on oluline, et julgustada kodanikke tegema teadlikke valikuid. Siiski võib nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel avaldada teavet kasvuhoonegaaside heite kohta pärast transporditeenuse osutamist, kui ettevõtjatevaheline teabevahetus nõuab üksikasjalikumate teavete, eelkõige logistikaahelate ja alltöövõtusuhete kontekstis.
- (24) Selleks et tõendada vastavust käesolevas määruses sätestatud nõuetele, peaks üksus, mis arvutab ja avalikustab andmeid transporditeenuse kasvuhoonegaaside heite kohta, suutma koguda tõendeid asjaomaste väljundandmete põhjendamiseks. Tõendid tuleks koguda vastavalt standardis EN ISO 14083:2023 sätestatud eeskirjadele, mis käsitlevad aruandlust transporditeenuse tasandil, ning need peaksid olema kättesaadavad pädeva asutuse, näiteks kohtu taotlusel või mis tahes muu kolmanda isiku taotlusel, kui see on nõutav eraldi korra alusel, sealhulgas ettevõtjatevahelistes suhetes.

- (25) Välja arvatud juhul, kui kohaldatakse eraldi korda, ei tohiks andmevahendajat, kes kogub asjaomaselt üksuselt või muult asjaomaselt juriidiliselt või füüsiliselt isikult teavet transporditeenuse kasvuhoonegaaside heite kohta ja avalikustab selle turul, pidada vastutavaks, kui see teave ei vasta transporditeenuste kasvuhoonegaaside heite andmete arvutamise ja tõendamise või arvutusvahendite sertifitseerimisega seotud nõuetele, mis on sätestatud käesolevas määruses. Andmevahendaja peaks siiski püüdma vältida ebatäpse või ebaõige teabe avalikustamist ning järgima kasvuhoonegaaside heite väljundandmeid, teabeedastust ja läbipaistvust käsitlevaid eeskirju. Lisaks peaks andmevahendaja avaldama selle teabe allika, et oleks võimalik kindlaks teha asjaomase teabe esitaja.
- (26) Välised arvutusvahendid, mida pakutakse turul laiemaks äriliseks ja mitteäriliseks kasutuseks, võivad hõlbustada transporditeenuste kasvuhoonegaaside heite arvestust ning toetada seega selle laiemat kasutuselevõttu eri sidusrühmade poolt. Nende vahendite kasutamise korral peavad need olema sertifitseeritud, et tagada nende vastavus käesoleva määruse nõuetele, eelkõige seoses ühtse referentsmetoodika ja asjakohaste sisendandmete kasutamisega. Selleks et eelkõige hõlbustada käesoleva määruse rakendamist VKEde poolt, vähendada arvutamise keerukust ning vähendada VKEde haldus- ja finantskoormust, saavutada kõige tüüpilisemate teenuste arvestuse ühtne rakendamine ja suurendada andmete läbipaistvust, peaks komisjon välja töötama arvutusvahendid väljundandmete koostamiseks.
- (27) Nõuetekohaselt kavandatud tõendamissüsteem, mille abil kontrollitakse, kas turul avalikustatud kasvuhoonegaaside heite väljundandmed ja nende aluseks olevad arvutusprotsessid vastavad käesolevas määruses sätestatud nõuetele, peaks oluliselt suurendama usaldust nende andmete usaldusväärsuse ja täpsuse vastu. Üksustel, kes on edukalt läbinud vastavushindamise, peaks olema õigus saada vastavustõend, mida tunnustatakse kogu liidus. Kui kasutati esmaseid andmeid, tuleks seda vastavustõendil tunnustada, eelkõige selleks, et motiveerida kõiki üksusi, keda käesolevas määruses sätestatud eeskirjad puudutavad, koguma ja kasutama esmaseid andmeid.

- (28) Tõendamisega seotud halduskoormus võib olla väiksemate ettevõtjate jaoks ebaproportsionaalselt suur ja seetõttu tuleks seda vältida. Seepärast tuleks VKEd tõendamisega seotud nõuete täitmisest vabastada, välja arvatud juhul, kui need ettevõtjad soovivad saada vastavustõendit. Lisaks peaksid suurettevõtjad võtma arvesse proportsionaalsuse põhimõtet, kui nad kaaluvad vastavustõendamise nõudmist väärtusahela partneritelt, eelkõige VKEdelt.
- (29) Kui transporditeenuste kasvuhoonegaaside heite andmed on juba tõendatud kooskõlas erieeskirjadega, mis on sätestatud muudes liidu õigusaktides, sealhulgas lennundussektori puhul direktiivis 2003/87 ning selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides ja rakendusaktides, merendussektori puhul määruses (EL) 2023/1805, mis käsitleb taastuvkütuste ja vähese CO₂ heitega kütuste kasutamist meretranspordis ning millega muudetakse direktiivi 2009/16/EÜ, või määruses (EL) 2015/757, mis käsitleb meretranspordist pärit süsinikdioksiidi heite seiret, aruandlust ja kontrolli ning millega muudetakse direktiivi 2009/16/EÜ, tuleks kõnealuseid andmeid käsitada käesoleva määruse kohaselt tõendatutena.
- (29a) Selleks et säilitada liidu õigusaktides sätestatud lennutransporditeenuste kasvuhoonegaaside heite arvestuse järjepidevus, võivad transporditeenuste kasvuhoonegaaside heitega seotud andmed, mis lisatakse muude transpordisektorit käsitlevate ELi õigusaktide alusel loodud andmebaasidesse või mida kasutatakse selliste õigusaktide, näiteks määruse (EL) 2023/2405 ja selle alusel vastu võetud rakendusaktide kohaselt, kõnealustes õigusaktides sätestatud tingimustel tugineda käesoleva määrusega kehtestatud normidele transporditeenuste kasvuhoonegaaside heite arvestamise kohta.

- (30) Selleks et võimaldada käesoleva määruse tõhusat toimimist, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et kehtestada vastavushindamisasutuste akrediteerimise jaoks lisameetodeid ja -kriteeriume. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes¹⁴ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (31) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused seoses Euroopa Standardikomiteele esitatud taotlustega vaadata läbi EN ISO standard 14083:2023, kõnealuse standardi teatavate muudatuste või komponentide kohaldamise välistamisega, akrediteeritud asutuse poolt muude kehtivate liidu õigusaktide alusel tõendatud esmaste või teiseste andmete kasutamisega, kohaldatavate kasvuhoonegaaside heite andmeid väljendavate andmemõõdikute määratlemisega, võrdlusmetoodika selgitamisega, millega kehtestatakse eeskirjad standardväärtuste väliste andmebaaside tehnilise kvaliteedikontrolli tegemiseks, arvutusvahendite väljatöötamise ja sertifitseerimisega, kasvuhoonegaaside heite andmete tõendamisega ning mõõdikute loetelu täiendamisega. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011¹⁵.

¹⁴ Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe ([ELT L 123, 12.5.2016, lk 1](#)).

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes ([ELT L 55, 28.2.2011, lk 13](#)).

- (32) Transporditeenuste kasvuhoonegaaside heite andmete võrreldavus ja kasvuhoonegaaside heite arvestuse parem kasutuselevõtt ettevõtlastavades ei ole eesmärgid, mida liikmesriigid saaksid piisaval määral saavutada ilma, et tekiks oht põhjustada siseturul bürokraatiat ning ettevõtjatele lisakulusid ja täiendavat halduskoormust. Neid eesmäärke saab liikmesriikide koos tegutsemise võrguefekti tõttu pigem paremini saavutada liidu tasandil. Seega võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega.
- (33) Kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega on selleks, et saavutada põhieesmärk – stimuleerida transporditeenuste kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks ettevõtjate ja tarbijate käitumisharjumuste muutumist kasvuhoonegaaside heite kohta võrreldavate ja usaldusväärsete andmete kasutuselevõtu ja kasutamise kaudu –, vajalik ja asjakohane kehtestada transporditeenuste kasvuhoonegaaside heite arvestuse eeskirjad. Vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõikele 4 ei lähe käesolev määrus seatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,
- (34) Käesoleva määruse hindamise raames peaks komisjon hindama, kas on vajalik ja teostatav lisada kasvuhoonegaaside heite arvutamise metoodikasse sõidukite ehitus-, hooldus- ja lammutamisprotsessid või ümberlaadimisseadmed ning pardalemineku ja pardalt mahatuleku seadmed, et määrata kindlaks kogu olelusringil põhinev kasvuhoonegaaside heide, kuna täieliku CO₂ jalajälje lähenemisviisi (olelusringil põhinev kasvuhoonegaaside heide) kasutamine, nagu on kavandatud 2011. aasta transpordipoliitika valges raamatus ning 2020. aasta detsembri säästva ja aruka liikuvuse strateegias, nõuab eelneva väärtusahela ja olelusringi lõpus tekkiva heite lisamist. Lisaks peaks komisjon hindama vajadust ja võimalust muuta teabe esitamine kohustuslikuks kooskõlas standardiga EN ISO 14083:2023.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega kehtestatakse selliste transporditeenuste kasvuhoonegaaside heite arvestuse eeskirjad, mille algus- või lõpp-punkt on liidu territooriumil.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Käesolevat määrust kohaldatakse eelkõige järgmise suhtes:

- a) liidus kauba- ja reisijateveoteenuseid osutavad või korraldavad üksused, kes arvutavad sellise transporditeenuse kasvuhoonegaaside heidet, mille algus- või lõpp-punkt on liidu territooriumil, ning avalikustavad selle heite kohta liigendatud teavet kolmandatele isikutele;
- b) arvutusvahendite arendajad;
- c) kolmandate isikute andmebaaside arendajad; ning
- d) tõendamise ja sertifitseerimise eest vastutavad vastavushindamisasutused.

Käesolevat määrust kohaldatakse andmete arvutamise ja avalikustamise suhtes, kui selliseid andmeid arvutatakse ja avalikustatakse lepingu alusel või vabatahtlikult või kui selline arvutamine ja avalikustamine on nõutav kohaldatava siseriikliku või liidu õigusega.

Artikkel 3

Mõisted

Käesoleva määruse kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „kasvuhoonegaas“ – atmosfääri nii looduslikku kui ka inimtekkelist päritolu gaasiline koostisosa, mis neelab ja kiirgab kiirgust maapinna, atmosfääri ja pilvede kiiratava infrapunakiirguse spektri konkreetsetel lainepikkustel;
- (2) „kasvuhoonegaaside heide“ – kasvuhoonegaasi emissioon atmosfääri väljendatuna süsinikdioksiidi ekvivalendi massina;
- (3) „süsinikdioksiidi ekvivalent (CO₂e)“ – ühik, mille abil võrreldakse kasvuhoonegaasi kiirgussundi süsinikdioksiidi kiirgussunniga;
- (4) „kasvuhoonegaaside heite arvestus“ – toimingud, mida tehakse kasvuhoonegaaside heite kvantifitseerimiseks mõõtmiste ja arvutuste abil ning selle kohta andmete esitamiseks;
- (5) „transporditeenus“ – kauba või reisija vedu lähtekohast sihtkohta; transporditeenus võib hõlmata üht või mitut veoahela elementi, mis eeldab (eeldavad) veo- ja/või sõlmpunktitoimingut (-toiminguid);
- (6) „veotoiming“ – sõiduki käitamine reisijate ja/või kauba veoks;
- (7) „sõlmpunktitoiming“ – toiming kauba või reisijate viimiseks läbi sõlmpunkti;
- (8) „sõiduk“ – reisijate ja/või kaupade vedamise vahend kõigi transpordiliikide puhul;

- (9) „veoahel“ – kauba või reisijaga (reisijaterühmaga) seotud veoelementide jada, mis koosvõetuna kujutab endast kauba või reisija (reisijaterühma) liikumist lähtekohast sihtkohta;
- (10) „veoahela element“ – veoahela lõik, milles kaupa või reisijat (reisijaterühma) veetakse ühe sõidukiga või milles kaup või reisija (reisijaterühm) liigub läbi ühe sõlmpunkti;
- (11) „transporditeenuse kasvuhoonegaaside heidet käsitleva teabe avalikustamine“ – konkreetse transporditeenusega seotud kasvuhoonegaaside heidet käsitleva liigendatud teabe edastamine asjaomase üksuse või andmevahendaja poolt mis tahes kolmandale isikule kas enne või pärast transporditeenuse osutamist seoses kõnealuse teenuse osutamise, sellest teavitamise või selle turustamisega;
- (12) „asjaomane üksus“ – üksus, mis arvutab sellise transporditeenuse kasvuhoonegaaside heidet, mille algus- või lõpp-punkt on liidu territooriumil, ning avalikustab selle heite kohta teavet kolmandatele isikutele ärielistel või regulatiivsetel eesmärkidel;
- (13) „andmevahendaja“ – juriidiline või füüsiline isik, kes kogub ja avalikustab transporditeenuse kasvuhoonegaaside heidet käsitlevat teavet eraldi õigusliku, lepingulise või muu asjakohase korra alusel;
- (14) „kasvuhoonegaase tekitav tegevus“ – tegevus, mis põhjustab kasvuhoonegaaside heidet;
- (15) „kasvuhoonegaase tekitava tegevuse andmed“ – kasvuhoonegaase tekitava tegevuse kvantitatiivne mõõt;
- (16) „kasvuhoonegaaside heite mahukus“ – koefitsient, mis seob konkreetsed kasvuhoonegaase tekitava tegevuse andmed kasvuhoonegaaside heitega;
- (17) „kasvuhoonegaaside heite koefitsient“ – koefitsient, mis seob kasvuhoonegaase tekitava tegevuse andmed kasvuhoonegaaside heitega;

- (18) „allikast ratasteni tekkiv kasvuhoonegaaside heide“ – heide, mis kajastab nii sõidukite kasutamisest kui ka sõidukite energiaga varustamisest tulenevat kasvuhoonegaaside kogust, mis hõlmab sõlmpunktidest ja külmaainetest tulenevat heidet. Mere- ja lennustranspordisektori puhul tähendab see kasvuhoonegaaside heidet „allikast pardani“;
- (19) „paagist ratasteni tekkiv heide“ – sõiduki käitamisega seotud energiakasutusest tulenev heide; allikast ratasteni tekkiva heite allosa. Mere- ja lennustranspordisektori puhul tähendab see kasvuhoonegaaside heidet „paagist pardani“.
- (20) „energiakandja“ – aine või nähtus, mida saab kasutada mehaanilise töö või soojuse tootmiseks või keemiliste või füüsikaliste protsesside teostamiseks;
- (21) „esmased andmed“ – protsessi või tegevuse kvantifitseeritud väärtus, mis on saadud otsese mõõtmise või otsestel mõõtmistel põhineva arvutuse tulemusel;
- (22) „teiseseid andmed“ – kas modelleeritud andmed või standardväärtused, mis ei vasta esmaste andmete nõuetele, sealhulgas andmebaasidest ja avaldatud kirjandusest pärit andmed, riiklikest inventuuridest saadud kasvuhoonegaaside heite standardkoefitsiendid, arvutatud andmed, hinnangud või muud representatiivsed andmed ning lähendprotsessidest või -hinnangutest saadud andmed;
- (23) „standardväärtus“ – avaldatud allikast saadud teisene andmeväärtus, mida kasutatakse vaikeväärtusena esmaste või modelleeritud andmete puudumise korral;
- (24) „modelleeritud andmed“ – andmed, mille koostamiseks on kasutatud mudelit, sealhulgas arvutusvahendi kaudu pakutavat mudelit, milles võetakse arvesse veo- või sõlmpunktitoimingu esmaseid andmeid ja/või nende toimingute kasvuhoonegaaside heitega seotud parameetreid;

- (25) „väljundandmed“ – transporditeenuse kasvuhoonegaaside heite liigendatud andmed, mille koostamiseks on kasutatud käesolevas määruses sätestatud referentsmetoodikat ja sisendandmeid;
- (26) „mõõdik“ – kvantitatiivse hindamise näitaja;
- (27) „transporditeenuse kasvuhoonegaaside heidet käsitlevat teavet kinnitavad tõendid“ – nõudmise korral aruande koostamine transporditeenuse tasandil, nagu on sätestatud standardis EN ISO 14083:2023;
- (28) „arvutusvahend“ – rakendus, mudel või tarkvara, mis võimaldab automaatselt arvutada transporditeenuse kasvuhoonegaaside heidet;
- (29) „väline arvutusvahend“ – arvutusvahend, mida pakub turul kolmas isik laiemaks äriliseks või mitteäriliseks kasutuseks;
- (30) „vastavushindamisasutus“ – määruse (EÜ) nr 765/2008¹⁶ artikli 2 punktis 13 määratletud vastavushindamisasutus.

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 ([ELT L 218, 13.8.2008](#)).

II PEATÜKK

METOODIKA

Artikkel 4

Transporditeenuste kasvuhoonegaaside heite arvutamise meetod

1. Transporditeenuste kasvuhoonegaaside heide arvutatakse standardi EN ISO 14083:2023 ajakohastatud versioonis kindlaks määratud meetoodika alusel, nagu on täpsustatud käesoleva määruse III peatükis sätestatud normidega.
2. Komisjon hindab lõikes 1 osutatud standardi mis tahes osa kohandamise vajadust hiljemalt 36 kuud pärast käesoleva määruse artikli 19 lõikes 2 osutatud kuupäeva.
3. Komisjon võib omal algatusel või liikmesriigi taotlusel alata vastavuskontrolli, et hinnata lõikes 1 osutatud standardi mis tahes muudatust ja edasise kohandamise vajadust.
4. Erandina lõikest 1 määrab komisjon artikli 17 kohaselt rakendusaktidega kindlaks lõikes 3 osutatud muudatused või lõikes 2 osutatud komponendid, mis tekitavad ilmse ohu, et need ei vasta käesoleva määruse eesmärkidele ja muudele kohaldatavatele liidu õigusnormidele ning mida seetõttu ei kohaldata.
5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 17 vastu rakendusakte, et taotleda Euroopa Standardikomiteelt lõikes 1 osutatud standardi muutmist, sealhulgas lõikes 2 osutatud hindamise ja lõikes 3 osutatud vastavuskontrolli tulemuste põhjal.

6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 17 vastu rakendusakte, et sätestada üksikasjalikud normid käesoleva määruse ühtseks rakendamiseks, eesmärgiga selgitada lõikes 1 osutatud referentsmetoodikat, et tagada selle ühetaoline rakendamine turul seoses lähenemisviisiga, mida kasutatakse selleks, et määrata kindlaks asjakohased heitega seotud parameetrid kasvuhoonegaaside heite arvutamiseks enne teenuse osutamist ning vajaduse korral muud tehnilised parameetrid, mis on seotud heite jaotamise või andmeelementide koondamisega ja mida ei ole kõnealuses metoodikas sõnaselgelt selgitatud.
7. Transporditeenuste kasvuhoonegaaside heidet käsitlevad andmed, mis lisatakse muude transpordisektorit käsitlevate liidu õigusaktide alusel loodud andmebaasidesse või mida kasutatakse selliste õigusaktide alusel, võivad põhineda lõikes 1 osutatud transporditeenuste kasvuhoonegaaside heitkoguste arvestamise standardil ja normidel vastavalt nendes õigusaktides sätestatud tingimustele.

III PEATÜKK

SISENDANDMED JA ALLIKAD

Artikkel 5

Esmaste ja teiseste andmete kasutamine

1. Artikli 2 punktis a osutatud üksused eelistavad kasutada transporditeenuse kasvuhoonegaaside heite arvutamisel esmaseid andmeid.

Liikmesriik võib sätestada, et esmaste andmete kasutamine on kohustuslik nende territooriumil toimuvate veotoimingute puhul, mida teostavad üksused, mille töötajate arv ületab siseriikliku õigusega kehtestatud teatava künnise ning kui veoteenus algab ja lõpeb tema territooriumil. Liikmesriik ei kohalda sellist nõuet piiriüleste veotoimingute, sealhulgas oma territooriumi läbivate veotoimingute suhtes ega komisjoni soovitusel 2003/361/EÜ¹⁷ osutatud väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate suhtes.

¹⁷ Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratluse kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

2. Teiseste andmete kasutamine transporditeenuse kasvuhoonegaaside heite arvutamiseks on lubatud järgmistel tingimustel:
- a) kasvuhoonegaaside heite mahukuse standardväärtused saadakse järgmistest allikatest:
 - i) kasvuhoonegaaside heite mahukuse standardväärtuste ELi põhiandmebaas, millele on osutatud artikli 6 lõikes 1;
 - ii) kasvuhoonegaaside heite mahukuse standardväärtuste andmebaasid ja andmestikud, mida haldavad kolmandad isikud ja mille kasutamine on kooskõlas artikliga 7;
 - b) transpordi energiakandjate kasvuhoonegaaside heite standardkoefitsiendid saadakse kasvuhoonegaaside heite standardkoefitsientide keskest ELi andmebaasist, millele on osutatud artiklis 8;
 - c) modelleeritud andmed põhinevad mudelil, mis on loodud kooskõlas artiklis 4 osutatud metoodikaga ning artikli 5 lõike 2 punktis b ja artiklis 11 sätestatud eeskirjadega, kui see on asjakohane.
3. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 1 teise lõigu kohaldamist, võivad artikli 2 punktis a osutatud üksused kasutada esmaseid või teiseseid andmeid, mida loetakse artikli 13 lõike 8 kohaselt tõendatuks või mida on muude kehtivate liidu õigusaktide alusel tõendanud artiklis 15a osutatud akrediteeritud asutus, tingimusel et sellised andmed on kättesaadavad samal koondtasandil, mis on nõutav käesoleva määrusega.

Komisjon võtab kooskõlas artikliga 17 vastu rakendusakte, millega sätestatakse üksikasjalikud õigusnormid käesoleva lõike kohaldamistingimuste kohta.

Artikkel 6

Kasvuhoonegaaside heite mahukuse standardväärtuste ELi põhiandmebaas

1. Komisjon loob Euroopa Keskkonnaameti tehnilise abiga ning vajaduse korral liikmesriikide täiendava ja vabatahtliku panusega enne [kuupäev: 42 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist] ELi põhiandmebaasi, mis sisaldab artikli 5 lõike 2 punkti a alapunktis i osutatud heitemahukuse standardväärtusi, sealhulgas standardväärtused sõiduki- ja laevatüüpide jaoks, mida tavaliselt kasutatakse mõnes või kõigis liikmesriikides.

Need standardväärtused kajastavad artikli 4 lõikes 1 osutatud standardis nimetatud asukohapõhist lähenemisviisi ja vajaduse korral eri liikmesriikide ainulaadseid omadusi.

Kättesaadavuse korral sisaldab ELi põhiandmebaas liidu poolt või liidu huvides rahvusvahelisel tasandil kokku lepitud kasvuhoonegaaside heite mahukuse väärtusi. Neid väärtusi kasutatakse standardväärtustena vähemalt ühte kahe liikmesriigi vahelist piiri ületavatest veotoimingutest tuleneva kasvuhoonegaaside heite arvutamisel ja avalikustamisel, välja arvatud juhul, kui ELi põhiandmebaasis on olemas täpsemad standardväärtused.

1a. ELi põhiandmebaas sisaldab eraldi tabelit iga transpordiliigi kohta, eelkõige laevanduse kasvuhoonegaaside heite mahukuse standardandmete kohta. Laevanduse kasvuhoonegaaside heite mahukuse standardandmed tuletatakse automaatselt andmebaasist Thetis-MRV ja vajaduse korral täiendatakse neid muude teabeallikatega, näiteks määruse (EL) 2023/1805 artikli 19 lõike 1 kohaselt loodud FuelEU andmebaasiga. Komisjon tagab lõikes 1 osutatud andmebaasi haldamise, ajakohastamise ja pideva arendamise, võttes arvesse transpordisektori tehnika taseme arengut, lõikes 1 osutatud põhimõtteid ja kasvuhoonegaaside heite arvutamise uusi meetodilisi lähenemisviise. Komisjon tagab andmebaasi ühilduvuse ja järjepidevuse kehtivate liidu õigusaktidega. Komisjon hindab andmebaasi ajakohastamise vajadust vähemalt kord aastas.

Kui andmebaasis sisalduvaid kasvuhoonegaaside heitemahukuse standardväärtusi ajakohastatakse, tagab komisjon viivitamata, et selline ajakohastamine tehakse üldsusele kättesaadavaks. Sel juhul ajakohastavad üksused vajaduse korral artikli 9 kohaselt kehtestatud väljundandmeid enne kolmeaastase tähtaja möödumist.

Üldsusel on avatud ja tasuta juurdepääs lõikes 1 osutatud andmebaasile heitemahukuse standardväärtuste vaatamiseks ja kasutamiseks ning see juurdepääs on kõigis ELi ametlikes keeltes.

Artikkel 7

Kasvuhoonegaaside heite mahukuse standardväärtuste andmebaasid ja andmestikud, mida haldavad kolmandad isikud

1. Artikli 5 lõike 2 punkti a alapunktis ii osutatud andmebaasi või andmestiku arendaja esitab komisjonile taotluse kõnealuses andmebaasis või andmestikus sisalduvate kasvuhoonegaaside heite mahukuse standardväärtuste tehnilise kvaliteedikontrolli tegemiseks. Komisjon teeb Euroopa Keskkonnaameti tehnilise abiga tehnilise kvaliteedikontrolli koostöös käesoleva määruse artikli 4 lõikes 1 sätestatud nõuetega.
2. Teiseste andmete kasutamiseks koostöös artikli 5 lõike 2 punkti a alapunktiga ii võidakse kasutada ainult selliseid heitemahukuse standardväärtuste andmebaase ja andmestikke, millele on komisjon pärast lõikes 1 osutatud tehnilist kvaliteedikontrolli andnud oma positiivse hinnangu.
3. Lõikes 1 sätestatud kohustust kohaldatakse alates [24 kuud pärast artikli 19 lõikes 2 osutatud kuupäeva]. Lõike 2 kohaselt antud positiivne hinnang kehtib kaks aastat.
4. Hiljemalt 48 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva võtab komisjon koostöös artikliga 17 vastu rakendusaktid, et kehtestada üksikasjalikud eeskirjad käesoleva määruse ühetaoliseks rakendamiseks, kehtestades eeskirjad ja tingimused lõikes 1 osutatud tehnilise kvaliteedikontrolli läbiviimiseks ja tingimused lõike 2 kohaseks positiivse hinnangu andmiseks.

Artikkel 8

Kasvuhoonegaaside heite standardkoefitsientide keskne ELi andmebaas

1. Komisjon loob Euroopa Keskkonnaameti tehnilise abiga ning vajaduse korral liikmesriikide täiendava ja vabatahtliku panusega keskse ELi andmebaasi, mis sisaldab artikli 5 lõike 2 punktis b osutatud kasvuhoonegaaside heite standardkoefitsiente, sealhulgas selliste energiakandjate kasvuhoonegaaside heitekoefitsiente, mida kasutatakse mõnes liikmesriigis või kõigis liikmesriikides.

Need kasvuhoonegaaside heite standardkoefitsiendid kajastavad asukohapõhist lähenemisviisi kasvuhoonegaaside heite arvutamise võrdlusmetoodikas ja vajaduse korral eri liikmesriikide ainulaadseid omadusi.

Kättesaadavuse korral sisaldab keskne ELi andmebaas liidu poolt või liidu huvides rahvusvahelisel tasandil kokku lepitud kasvuhoonegaaside heitekoefitsiente. Neid heitekoefitsiente kasutatakse heite standardkoefitsientidena vähemalt ühte kahe liikmesriigi vahelist piiri ületavatest veotoimingutest tuleneva kasvuhoonegaaside heite arvutamisel ja avalikustamisel, välja arvatud juhul, kui keskses ELi andmebaasis on olemas täpsemad heite standardkoefitsiendid.

2. Komisjon tagab Euroopa Keskkonnaameti tehnilise abiga lõikes 1 osutatud andmebaasi haldamise, ajakohastamise ja pideva arendamise, võttes arvesse artikli 4 lõikes 2 osutatud standardi mis tahes kohandamise vajadust, transpordisektori tehnika taseme arengut, lõikes 1 osutatud põhimõtteid ja kasvuhoonegaaside heite arvutamise uusi meetoodilisi lähenemisviise. Komisjon tagab andmebaasi ühilduvuse ja järjepidevuse kehtivate liidu õigusaktidega.

Kui andmebaasis sisalduvaid kasvuhoonegaaside heite standardkoefitsiente ajakohastatakse, tagab komisjon viivitamata, et selline ajakohastamine tehakse üldsusele kättesaadavaks. Sel juhul ajakohastavad üksused vajaduse korral artikli 9 kohaselt kehtestatud väljundandmeid enne kolmeaastase tähtaja möödumist.

3. Üldsusel on avatud ja tasuta juurdepääs lõikes 1 osutatud andmebaasile transpordi energiakandjate kasvuhoonegaaside heite standardkoefitsientide vaatamiseks ja kasutamiseks ning see juurdepääs on kõigis ELi ametlikes keeltes.

IV PEATÜKK

VÄLJUNDANDMED JA LÄBIPAISTVUS

Artikkel 9

Väljundandmete koostamine transporditeenuse kasvuhoonegaaside heite kohta

1. Väljundandmete koostamiseks kasutatakse referentsmetoodikat ja sisendandmeid kooskõlas käesoleva määruse artiklitega 4–8.
2. Väljundandmete koostamisel võib kasutada arvutusvahendeid. Selleks võib kasutada ainult artikli 11 kohaselt sertifitseeritud väliseid arvutusvahendeid või lõikes 3 osutatud vahendit.
3. Enne [36 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist] töötab komisjon artikli 17 kohaste rakendusaktidega välja arvutusvahendi väljundandmete koostamiseks.
4. Lõikes 2 osutatud vahendeid võib kasutada mõõdikute või muude andmete arvutamiseks, mis lisatakse muude transpordisektorit käsitlevate ELi õigusaktide alusel loodud andmebaasidesse, kõnealustes õigusaktides sätestatud tingimustel.
5. Väljundandmed hõlmavad vähemalt süsinikdioksiidi ekvivalendi (CO₂e) kogumassi transporditeenuse kohta ja asjaomase transporditeenuse liigi puhul kohaldatavatest mõõdikutest, mis väljendavad kasvuhoonegaaside heite väljundandmeid, nagu on soovitatud artikli 4 lõikes 1 osutatud standardis ja määratletud kooskõlas käesoleva lõike teise lõiguga.

Selleks et tagada käesoleva lõike esimese lõigu ühetaoline rakendamine, määrab komisjon artikli 17 kohaselt vastu võetud rakendusaktidega kindlaks selles osutatud mõõdikud kaubaveo, kaubaveo sõlmpunkti läbilaske, reisijateveo ja reisijateveo sõlmpunkti läbilaske kohta. Selleks võtab komisjon arvesse artikli 4 lõikes 1 osutatud standardis määratletud kasvuhoonegaaside heitemahukuse koefitsiente.

Artikkel 10

Teabeedastus ja läbipaistvus

1. Asjaomased üksused avalikustavad väljundandmed selgel ja üheselt mõistetaval viisil enne transporditeenuse osutamist. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib väljundandmed avalikustada pärast transporditeenuse osutamist. Kui asjaomased üksused avalikustavad väljundandmed, lisavad nad avalikustamisega kaasnevasse teadaandesse märkuse „Kasvuhoonegaaside heide arvatuna kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega [viide käesolevale määrusele]“ vähemalt ühes ELi ametlikus keeles ja võimaluse korral selle liikmesriigi ametlikus keeles, mille territooriumil teenust osutatakse.
2. Kui väljundandmed saab ja avalikustab andmevahendaja eraldi korra alusel, kohaldatakse lõikes 1 ja artikli 9 lõikes 5 sätestatud eeskirju. Väljundandmete avalikustamisel lisab andmevahendaja viite nende andmete allikale.
3. Kui kasutatakse esmaseid andmeid artikli 5 lõike 1 tähenduses, on asjaomastel üksustel õigus teavitada sellest kolmandaid isikuid, kui esmaste andmete kasutamine tehti kindlaks artiklites 12 ja 13 sätestatud tõendamisprotsessi raames.

4. Asjaomased üksused peavad suutma esitada tõendeid selle kohta, kuidas väljundandmed koostati. Need tõendid kogutakse vastavalt artikli 4 lõikes 1 osutatud referentsmetoodikas sätestatud nõuetele ning
- a) need on artiklite 12 ja 13 kohase tõendava hindamise aluseks;
 - b) need tehakse kättesaadavaks liikmesriigi või liidu õiguse alusel määratud pädeva asutuse taotluse korral või muu kolmanda isiku taotluse korral, kui kohaldatakse eraldi õiguslikku või lepingulist korda;
 - c) kui tehakse artiklite 12 ja 13 kohane tõendamine, sisaldavad need viidet artikli 13 lõikes 6 osutatud vastavustõendile ja vastavustõendi koostanud vastavushindamisasutuse kontaktandmeid;
 - d) kui väljundandmete koostamiseks kasutatakse artikli 9 lõikes 2 osutatud välist arvutusvahendit, peavad need sisaldama viidet sellele arvutusvahendile.
5. Lõikes 4 osutatud väljundandmed ja tõendid koostatakse selgel ja üheselt mõistetaval viisil vähemalt ühes liidu ametlikus keeles. Võimaluse korral tehakse need kättesaadavaks veebilingi, QR-koodi või nendega samaväärsel kujul.

6. Isikuandmeid töödeldakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679¹⁸.
7. Kõik lõikes 4 osutatud väljundandmete ja tõendite vastuvõtjad võtavad meetmeid, et tagada kooskõlas käesoleva määrusega töödeldavate ja edastatavate asjakohaste äriandmete konfidentsiaalsus, ning tagavad, et sellistele andmetele pääseb ligi ning neid võib töödelda ja avalikustada ainult loa alusel.

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus); ([ELTL 119, 4.5.2016, lk 1.](#))

TÄIENDAVAD MEETMED

Artikkel 11

Arvutusvahendite sertifitseerimine

1. Artikli 9 lõikes 2 osutatud välised arvutusvahendid sertifitseerib artiklis 14 osutatud vastavushindamisasutus.
2. Arvutusvahendi arendaja esitab taotluse vastavushindamisasutusele, mis hindab arvutusvahendi vastavust artiklites 4–9 sätestatud nõuetele. Positiivse hinnangu korral annab vastavushindamisasutus välja vastavustunnistuse selle kohta, et arvutusvahend vastab käesoleva määruse nõuetele. Negatiivse hinnangu korral esitab vastavushindamisasutus taotlejale negatiivse hinnangu põhjenduse.
3. Vastavushindamisasutus peab ajakohastatud loetelu arvutusvahenditest, mille ta on sertifitseerinud ja mille sertifitseerimise ta on tühistanud või peatanud. Ta teeb selle loetelu oma veebisaidil üldsusele kättesaadavaks ja edastab selle veebisaidi aadressi viivitamata komisjonile.
4. Tunnistus kehtib kaks aastat.
5. Komisjon avaldab oma ametlikul veebisaidil loetelu kõigist kooskõlas lõigetega 1 ja 2 sertifitseeritud arvutusvahenditest.
6. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 17 vastu rakendusaktid, et kehtestada eeskirjad arvutusvahendite sertifitseerimise ja seotud vastavustunnistuse kohta, sealhulgas eeskirjad sertifitseerimise uuendamise, peatamise ja tühistamise kohta.

VI PEATÜKK

KASVUHOONEGAASIDE HEITE ANDMETE JA ARVUTUSPROTSESSIDE TÕENDAMINE

Artikkel 12

Tõendamise kohaldamisala

1. Tõendatakse artiklis 9 osutatud väljundandmete vastavust käesoleva määruse artiklites 4, 5 ja 9 sätestatud nõuetele.
2. Lõiget 1 kohaldatakse artikli 2 punktis a osutatud asjaomaste üksuste suhtes, välja arvatud komisjoni soovitus 2003/361/EÜ¹⁹ osutatud mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate suhtes. Mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate puhul võidakse teha käesoleva määruse kohane tõendamine nende taotluse korral.

Artikkel 13

Tõendamistoimingud ja -protsess

1. Artiklis 14 osutatud vastavushindamisasutus tõendab asjaomase üksuse avalikustatud väljundandmete usaldusväärsust, tõepärasust, nõuetelevastavust ja täpsust.
2. Vastavushindamisasutus tõendab artiklites 4, 5 ja 9 sätestatud nõuetele vastavust artikli 10 lõikes 4 osutatud tõendite alusel. Tõendamisel käsitletakse järgmist:
 - a) kasutatud arvutusmetoodika;

¹⁹ Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratluse kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

- b) arvutuses kasutatud sisendandmete allikas (allikad);
 - c) tehtud arvutuse õigsus;
 - d) kasutatud mõõdikud.
3. Kui kasutatakse väliseid arvutusvahendeid, võtab vastavushindamisasutus arvesse nende vastavat vastavustunnistust, millele on osutatud artikli 11 lõikes 2.
 4. Kui tõendava hindamise käigus tuvastatakse ebaõigeid arvutusi või käesoleva määruse artiklite 4, 5 või 9 nõuetele mittevastavust, teavitab vastavushindamisasutus sellest aegsasti asjaomast üksust. Seejärel parandab üksus arvutused või kõrvaldab nõuetele mittevastavused, et tõendamisprotsessi saaks lõpule viia.
 5. Asjaomane üksus annab vastavushindamisasutusele mis tahes lisateavet, mis võimaldab viimasel tõendamismenetlusi teostada. Vastavushindamisasutus võib tõendamisprotsessi käigus teha kontrole, et teha kindlaks andmete ja arvutuste usaldusväärsus.
 6. Pärast tõendamise lõpetamist koostab vastavushindamisasutus asjakohasel juhul vastavustõendi, mis kinnitab, et väljundandmed vastavad käesolevas määruses sätestatud asjakohastele nõuetele.
 7. Asjaomane vastavushindamisasutus koostab käesoleva artikli kohase tõendamise läbinud üksuste ajakohastatud loetelu ja haldab seda. Vastavushindamisasutus edastab selle loetelu iga aasta 31. märtsiks komisjonile.

8. Kui väljundandmed on juba tõendatud muude liidu õigusaktide alusel, milles on sätestatud väljundandmete hindamise erieeskirjad, millega tagatakse vastavus käesolevas määruses sätestatud nõuetele, loetakse kõnealused andmed käesoleva artikli kohaselt tõendatuks.
9. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 17 vastu rakendusaktid, milles sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad väljundandmete tõendamise ja sellega seotud vastavustõendi kohta. Need eeskirjad sisaldavad sätteid, mis puudutavad artikli 10 lõikes 4 osutatud tõendeid ja artikli 10 lõikes 3 osutatud teavitusõigust, mis on seotud esmaste andmete kasutamisega.

VII PEATÜKK

AKREDITEERIMINE

Artikkel 14

Vastavushindamisasutused

1. Vastavushindamisasutused akrediteeritakse artiklites 11, 12 ja 13 osutatud tõendamis- või sertifitseerimistoimingute tegemiseks.
2. Vastavushindamisasutus on sõltumatu üksusest, mis taotleb artiklites 11, 12 ja 13 osutatud tõendamis- või sertifitseerimistoimingute läbiviimist.
3. Vastavushindamisasutus, selle juhtkond ja tõendamisülesannete täitmise eest vastutavad töötajad ei osale tegevuses, mis võib olla vastuolus nende otsuste sõltumatuse ja usaldusväärsusega tõendamis- või sertifitseerimistoimingutes.
4. Vastavushindamisasutus ja selle töötajad teevad tõendamis- ja sertifitseerimistoiminguid suurima erialase usaldusväärsuse ja nõutava tehnilise pädevusega ning ei allu surveavaldustele ega ahvatlustele, eelkõige rahalistele, mis võivad nende otsuseid või tõendamistoimingute tulemusi mõjutada, eriti seoses isikute või isikute rühmadega, kes on huvitatud nimetatud toimingute tulemustest.
5. Vastavushindamisasutusel on vajalikud oskused, seadmed ja taristu, et teha tõendamis- või sertifitseerimistoiminguid, milleks ta on akrediteeritud.

6. Vastavushindamisasutuse töötajad hoiavad ametisaladust kogu tõendamis- ja sertifitseerimisülesannete täitmisel saadud teabe suhtes.
7. Kui vastavushindamisasutus kasutab tõendamise või sertifitseerimisega seotud eriülesannete täitmiseks alltöövõtjat või tütarettevõtjat, vastutab ta olenemata nende asukohast täielikult alltöövõtja või tütarettevõtja täidetavate ülesannete eest muu hulgas alltöövõtja või tütarettevõtja kvalifikatsiooni ja tehtud töö hindamise ja jälgimisega.

Artikkel 15

Akrediteerimismenetlus

1. Artikli 14 lõikes 1 osutatud vastavushindamisasutused akrediteerib riiklik akrediteerimisasutus vastavalt määruse (EÜ) nr 765/2008 II peatükile.
2. Iga liikmesriik määrab asutuse, kes peab akrediteeritud vastavushindamisasutuste ajakohastatud loetelu. Need määratud riiklikud asutused avaldavad selle loetelu valitsuse ametlikul veebisaidil. Liikmesriik võib otsustada, et seda ülesannet täidab lõikes 1 osutatud riiklik akrediteerimisasutus.
3. Riiklik akrediteerimisasutus edastab komisjonile iga aasta 31. märtsiks akrediteeritud vastavushindamisasutuste loetelu koos kõigi asjakohaste kontaktandmetega.
4. Ilma et see piiraks artikli 15a kohaldamist, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust, kehtestades vastavushindamisasutuste akrediteerimise jaoks lisameetodeid ja -kriteeriume.

Artikkel 15a

Muude liidu õigusaktide kohane tõendamine, sealhulgas merendus- ja lennundussektoris

1. Merendussektoris võivad määruse (EL) 2023/1805 artikli 14 ja selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide või määruse (EL) 2015/757 artikli 16 ja selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide kohaselt akrediteeritud tõendajad täita käesoleva määruse kohaseid vastavushindamisasutuste ülesandeid. Kõnealused tõendajad loetakse akrediteerituks vastavalt käesoleva määruse artiklitele 14 ja 15.
2. Lennundussektoris võivad direktiivi 2003/87/EÜ artikli 15 ja selle alusel vastu võetud rakendusaktide kohaselt akrediteeritud tõendajad täita käesolevast määrusest tulenevaid vastavushindamisasutuste ülesandeid. Kõnealused tõendajad loetakse akrediteerituks vastavalt käesoleva määruse artiklitele 14 ja 15.

VIII PEATÜKK

DELEGEERITUD VOLITUSED JA RAKENDAMISVOLITUSED

Artikkel 16

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 15 lõikes 4 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates [*väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev: käesoleva määruse jõustumise kuupäev*].
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 15 lõikes 4 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Artikli 15 lõike 4 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole [kahe kuu] jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 17

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab määruse (EL) nr 182/2011 kohane komitee.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

IX PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 18

Aruanne ja läbivaatamine

Komisjon hindab käesolevat määrust lähtuvalt eesmärkidest, mida sellega soovitakse saavutada, ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule, hinnates muu hulgas vajadust täieliku CO₂ jalajälje lähenemisviisi järele ja tehes ettepaneku asjakohaste edasiste meetmete võtmiseks, peamisi järeldusi sisaldava aruande hiljemalt [*väljaannete talitus, pahun lisada kuupäev: viis aastat pärast määruse kohaldamise algust*].

Artikkel 18a

Suunised

Vähemalt üks aasta enne artikli 19 lõikes 2 osutatud kuupäeva võtab komisjon, võttes arvesse riiklikul tasandil vastu võetud olemasolevaid suuniseid, vastu suunised, et edendada artikli 4 lõikes 1 osutatud standardi laialdast kohaldamist ning aidata väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel käesolevat määrust rakendada. Need suunised avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 19

Jõustumine ja kohaldamine

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.
2. Seda kohaldatakse alates [väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev: 60 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva].
3. Artikli 4 lõikeid 5 ja 6, artikli 6 lõiget 1, artikli 7 lõiget 4, artikli 9 lõiget 5, artikli 11 lõiget 6, artikli 13 lõiget 9 ja artikli 15 lõiget 4 kohaldatakse alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja
